

SLÁVKA NEJEDLÁ

GRADA®

PRŮVODCE V ŘIDIČKY

**aneb
JEZDÍM DOBŘE,
JEZDÍM RÁDA!**

SLÁVKA NEJEDLÁ

PRŮVODCE ŘIDIČKY

aneb

**JEZDÍM DOBŘE,
JEZDÍM RÁDA!**

Grada Publishing

SLÁVKA NEJEDLÁ

PRŮVODCE ŘIDIČKY

aneb JEZDÍM DOBŘE, JEZDÍM RÁDA!

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401
jako svou 9323. publikaci

Odpovědná redaktorka Věra Slavíková
Jazyková korektura Pavlína Zelníčková
Grafická úprava a sazba Eva Hradiláková
Počet stran 176
První vydání, Praha 2024
Vytiskla D.R.J. TISKÁRNA RESL, s.r.o., Náchod

© Grada Publishing, a.s., 2024
Cover & Layout Design © Eva Hradiláková, 2024
Cover Photo © Depositphotos/nejron

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

*Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy
Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno. Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou bez souhlasu nositele práv zakázány.*

ISBN 978-80-271-7389-1 (ePub)
ISBN 978-80-271-7388-4 (pdf)
ISBN 978-80-247-1177-5 (print)

OBSAH

ÚVOD	9
1. MŮJ ŘIDIČSKÝ PŘÍBĚH	11
Kondiční jízdy s klientkou Janou	13
2. JAKÁ JSTE ŘIDIČKA ~ PROČ SE NAMÁHAT A NENECHAT SE VOZIT ~ MUŽI A ŽENY ZA VOLANTEM	16
Proč se namáhat a nenechat se vozit	18
Muži a ženy za volantem	19
3. TROCHA HISTORIE NIKOHO NEZABIJE ~ MŮJ TOP VÝBĚR ZAJÍMAVÝCH ŘIDIČEK	21
Bertha Benz	21
Eliška Junková	22
Olga Roučková	24
Gabriela Budínová	25
Olga Lounová	26
Dominika Gawliczková	27
Kristína Madajová	28
Zuzana Dospíšilová	29
4. JAK ZAČÍT ANEB ŘIDIČKOU KROK ZA KROKEM	30
Řidičský průkaz zatím nevlastníte a chystáte se přihlásit do autoškoly	30
Řidičský průkaz vlastníte, ale delší dobu jste neřídila	31
Řidičský průkaz vlastníte a občas i řídíte, ale za volantem se necítíte dobře	37
5. ZÁKLADNÍ ŘIDIČSKÉ DOVEDNOSTI ANEB UŽ VÍM JAK, KDY A PROČ	39
Správné nastavení sedačky	39
Nastavení zrcátek	41

Správné držení volantu a správná práce s volantem	42
Cože? Používání bezpečnostních pásů má nějaké výjimky?	43
Co udělat těsně před jízdou a kontrola kontrolek	43
Správné řazení	46
Rozjezd na rovině	48
Rozjezd do kopce na tři způsoby	49
Zastavení auta	52
6. ZÁKLADNÍ A ZÁSADNÍ PRAVIDLA BEZPEČNÉ JÍZDY	55
Pravidla bezpečné jízdy	57
Krizové brzdění	63
Defenzivní průjezd křižovatkou	64
Defenzivně a bezpečně přes křižovátku řízenou semaforem	65
Přechod pro chodce, místo pro přecházení a vzájemná ohleduplnost	70
Defenzivní a bezpečně předjíždění	71
Jak se zachovat, pokud vjedete do protisměru	72
Obytná a pěší zóna	73
Železniční přejezd	75
Velká parkoviště u supermarketů a hypermarketů	77
Chodci	79
Cyklisté	80
Elektrokoloběžky	81
Děti	82
Senioři	82
Mladí řidiči a řidiči bílých dodávek	85
Větší zvířata	86
Telefonování	87
Komunikace s ostatními řidiči, chodci i dalšími účastníky silničního provozu	89
Blíží se sanitka, záchranka, hasiči?	89
Připojovací a odbočovací pruhy	92
Zipování aneb střídavé řazení	96
„Bezdvoudná“ kolona aut	97
Policistu na křižovatce viděti, hrůzu v očích mítí	98
Jízda po kruhovém objezdu	99
Dítě v autě	100

Zvíře v autě	103
Jízda v zahraničí	105
7. SPECIFIKA JÍZDY V RŮZNÝCH PODMÍNKÁCH ANEB NA CO SI DÁT POZOR V DEŠTI, V MLZE, PŘI BOUŘCE, VICHŘICI NEBO VE TMĚ	108
A co dalšího vám doporučuji?	109
Silný vítr	110
Světla a jejich použití	112
Jízda ve tmě	114
8. JÍZDA V ZIMĚ	116
Jízda na sněhu	116
Startovací kabely	121
Sněhové řetězy, nebo sněhové „ponožky“?	123
9. PARKOVÁNÍ ANEB I TY MŮŽEŠ BÝT KRÁLOVNOU PARKOVIŠTĚ	125
Parkování kolmo popředu pro úplné začátečnice	126
Výjezd z kolmého parkovacího místa pro úplné začátečnice	130
Parkování s úsměvem	131
10. MANUÁL, NEBO AUTOMAT ~ BENZÍN, NAFTA, LPG, CNG, ELEKTŘINA ~ AUTOMATICKÉ OVLÁDACÍ SYSTÉMY A ELEKTRONICHTÍ ASISTENTI	133
Manuál, nebo automat?	133
Benzín, nafta, LPG, CNG, elektřina	134
Je pravda, že čím více automatických asistenčních systémů v autě, tím lépe?	134
Je intuitivní ovládání moderních aut opravdu intuitivní?	135
Dotykový displej vs. knoflíky a páčky	136
11. CO SE SKRÝVÁ POD KAPOTOU ANEB JEDNODUCHÁ ÚDRŽBA VAŠEHO PLECHOVÉHO MILÁČKA	139
Pneumatiky	139
Tankování	143
Myčka	145

12. Koupě nového, nebo ojetého auta	148
Koupě nového auta	148
Koupě ojetého vozu aneb kupuji nové „starší“ auto	150
13. CO DĚLAT PŘI DOPRAVNÍ NEHODĚ ~ KDY VOLAT POLICII ~ NOUZOVÉ ZASTAVENÍ VOZIDLA	155
Co tedy dělat při nehodě?	155
Nouzové zastavení vozidla	160
14. ŘÍDÍM, TEDY ŽIJI ANEB PŘÍBĚHY A ZKUŠENOSTI KLIENTEK JEDU SAMA	165
Radosti, strasti a zkušenosti začínajících řidiček	165
Příběh paní Jitky	169
Příběh paní Evy	171
ZÁVĚR	173

ÚVOD

Milé ženy,

od roku 2014 jsem provázela stovky žen. Začínajících řidiček, věčných začátečnic i žen, které řídí samostatně, jen si chtějí zlepšit řidičskou techniku, aby se za volantem cítily ve větším bezpečí. Případně aby se naučily zaparkovat všude, kde potřebují. A zjistila jsem, že příběhy těchto žen se často podobají. A že to asi nebude náhoda, když tolik žen vlastních řidičský průkaz řídí minimálně nebo neřídí vůbec. A postupně mi došlo, že jsem narazila na problém, za který samy ženy leckdy ani nemohou, i když si to často myslí. A začala jsem přemýšlet, jak to změnit.

Proto jsem skoro rok trávila volné chvíle u počítače a psala. Uvědomila jsem si totiž, že podobná knížka u nás chybí, a jsem přesvědčená, že průvodce může pomoci mnoha ženám. Ženám, které řídí, ale v určitých situacích necítí jistotu. Ženám, které dlouho neřídily, ale rády by. Ženám, které během let samy sebe přesvědčily, že nemají na řízení auta talent, že se bezpečně jezdit nikdy nenaučí a že je to daná skutečnost, kterou ony nemohou změnit.

Jenže to je velký omyl. V praxi se věnuji hlavně ženám, které vlastní řidičský průkaz, ale z různých důvodů se nerozjezdily, a také těm, které mají ze samostatné jízdy strach. Některé klientky neřídily rok, některé 5, 15 let a jiné třeba i 35 a více roků. Hodně žen totiž vlastní řidičský průkaz od útlého mládí, ale buď neměly k dispozici auto, nebo auto i bylo, ale v nejbližším okolí chyběl trpělivý a klidný mentor. O bohatých zkušenostech klientek s kondičními jízdami v rámci jejich vlastní rodiny bych mohla napsat další knihu. Tragickou pro ženu sedící za volantem, humoristickou pro všechny kolem. Toto téma si ale nechám na jindy. Dalším důvodem, proč některé ženy přestanou samy řídit, bývá řidičská pauza během těhotenství a rodičovské dovolené nebo vlastnictví pouze jednoho auta v rodině, kde jezdí častěji partner, například do zaměstnání, a žena ho má k dispozici jen zřídkka. A potom se lehce stane, že začne mít z řízení strach,

protože neřídí pravidelně, ale dostane se za volant jednou za dva týdny či za měsíc a vždycky jen na chvíli. Její řídičské schopnosti se v čase nezlepšují, spíše naopak. A ještě k tomu by v autě měla vozit děti.

Mladším z vás možná zní tvrzení, že ženy musejí na začátku své řídičské cesty překonávat větší překážky nebo že při výuce řízení potřebují trochu jiný přístup, jako genderově nevyvážená, zastaralá a nemoderní. Jenže fakta z praxe to bohužel potvrzují. Kdyby ženám vyhovoval stávající systém, kondiční jízdy JEDU SAMA by nevyhledávaly, nepředávaly si informace a doporučení a místo rozvíjení nabízených služeb bych spíše směřovala k ukončení činnosti. Ale děje se pravý opak. Klientky JEDU SAMA aktivně vyhledávají, vzájemně si mé služby doporučují a odlišný způsob výuky preferují. A když mají navíc silnou motivaci a samy chtějí změnu, zlepšují se neuvěřitelně rychle. Často bývá nejtěžší udělat první krok, tzn. zavolat nebo napsat. Někdy ženám rozhodování, zda první krok opravdu udělat, trvá pár dnů, někdy pár let. Ale nakonec nelitují, že do toho šly. Litují často, že to neudělaly už dřív. Protože našly podporu a přátelský prostor, kde se učí řídit bez zbytečného strachu, stresu a s úsměvem.

A tento ***Průvodce řídičky*** nabízí podporu a přátelský prostor i vám – **na vaší osobní cestě stát se řídičkou, která řídí bezpečně a ráda**. Najdete v něm nejen základní pravidla bezpečné jízdy, ale hlavně praktické zkušenosti, rady a tipy a také řídičské příběhy – mé i mých klientek. A navíc mnoho QR kódů a odkazů na další zajímavé informace a související webové stránky.

A ještě drobná perlička. Učila jsem řídit také několik mužů – průměrně to vychází na jednoho ročně.

MŮJ ŘIDIČSKÝ PŘÍBĚH

Před více než čtvrtstoletím byste určitě netipovaly, že někdy v budoucnu založím JEDU SAMA a stanu se lektorkou kondičních jízd. Možná tak v příštím životě, řekly byste. Trvalo mi totiž poměrně dlouho, než jsem se rozjezdila. Ano, já také. Zpočátku bylo důvodem naše rodinné auto a jeho a moje vzájemná nekompatibilita. Byla jsem rozmazlená a zvyklá na jízdu v úplně novém cvičném autě místní autoškoly. Po získání řidičského průkazu (test teoretických znalostí na 100 % a zkouška z jízdy úspěšně zvládnuta na první pokus – proč se nepochlubit, že) jsem přesedla do naší Škody 105. A nastalo velké překvapení...

„Ty se neumíš rozjet do kopce přes ruční brzdu?!“ (manžel)

„Ale my jsme se to neučili, rozjížděli jsme se vždycky jen přes pedály!“ (já)

Jenže s naší staříčkou škodovkou 105 se přes pedály nerozjel ani manžel. Takže rozjezdy do kopce byly zpočátku hodně nejisté. Buď ano, nebo ne... A když nastala varianta „ne“ několikrát za sebou, měla jsem chuť vystoupit, zabouchnout dveře a odkráčct středem. Začala jsem proto volit trasu s ohledem na terén. Bude na plánované trase světelná křižovatka do kopce? Nebo pojedu po vedlejší silnici a při najíždění na hlavní budu muset možná dávat do kopce přednost? Tak to v žádném případě, jedu náhradní trasou! Je sice jednou tak dlouhá, ale ta trocha benzínu za menší stres rozhodně stojí. Naštěstí jinde než po známých trasách jsem první měsíce stejně nejezdila.

Další stres mi působila jízda ve tmě. Tma bývá v našich zeměpisných šířkách nejen v noci, ale často i kvečeru, v zimě dokonce už odpoledne. A mně ve tmě všechno připadalo mnohem dál než za světla. A navíc úplně neznámé. Dokonce tak, že jsem na „známé“ trase vjela na vesnické křižovatce cizím lidem skoro až do dvora.

Navíc pokaždé, když jsem předem věděla, že budu druhý den řídit, rozbolelo mě už večer břicho z nervozity a stresu. Možná to některá z vás také znáte.

Postupně, po krůčkách, jsem ale všechny příznaky začínající řidičky překonala. Hodně pomohlo, když jsme se s rodinou odstěhovali pár kilometrů za město. Musela jsem řídit každý den, v zimě, v létě, za světla i za tmy, v průtrži i na sněhu – a za pár týdnů jsem se za volantem začala cítit překvapivě dobře.

Ale jak píšu, došlo k tomu postupně, krok za krokem, přes mnohá nedorozumění mezi mnou a mým autem. V začátcích jsem totiž měla několik drobných kolizí. Při otáčení jsem na úzké silnici trefila označnické autobusové zastávky. Ano, důvodem byl špatný odhad i špatná práce s pedály. Nebo jsem včas nevyprala sytič (ten už většina z vás naštěstí nezná), auto mi zhaslo při rozjezdu na světelné křižovatce a kvůli přesycení motoru nešlo nastartovat. Musela jsem pár minut počkat, než se mi podařilo znovu nastartovat a odjet. A na semaforu se za tu dobu několikrát vystřídala zelená s červenou. A to si pište, že jsem chtěla být někde hodně, hodně daleko, a ne zrovna v tom pitomém autě.

Příčinou mého dalšího karambolu byl spěch a nesoustředěnost. Za půl hodiny jsem měla být na úřadě na nějakém jednání, ale to je přece spousta času, mezitím ještě v pohodě stihnu kamarádovi vrátit dvě vypůjčené vzduchovky. Jo jo, to bude tak akorát, když se s ním nebudu moc vybavovat a hned pojedou. Šup se vzduchovkami do kufru, šup za volant, spojka, zpátečka a práááásk... Chvilí nechápavě sedím a koukám, potom otevřu dveře, mrknu dozadu a vidím, jak garáží poletuje omítka z překladu nad vraty. No jasně, jen se smějte... Také by mě nikdy nenapadlo, že se omylem pokusím vycouvat z garáže autem, které má dveře kufru otevřené dokořán. A ne, překlad nad vraty garáže se mi prorazit nepodařilo. Jen zadní dveře od auta jsem skoro vylomila z pantů. A vysvětlujte potom v autoservisu, jak se vám to povedlo. Prostě blondýna.

A ještě bych vám chtěla přiblížit moji první samostatnou jízdu autem do Prahy. Tenkrát už jsem se tolik nebála a jezdila všude – jenom Praze jsem se pořád vyhýbala velkým obloukem. Jednoho dne jsem se tedy konečně odhodlala, že tu Prahu přece dám, do háje! Jako na potvoru jsem právě byla v 7. měsíci těhotenství. Předem vás ale uklidním – na předčasný porod cestou nedošlo. Ani tak ale nebyla o dramata nouze. Na cestu jsem vyrazila jedno všední odpoledne, bez mapy a navigace (mapy už existovaly, navigace ještě ne). Sluníčko svítilo, ptáci zpívali a já si také zpívala. Abych překonala strach. Ale nezpívala jsem si dlouho. Zhruba po 10 kilometrech se obloha zatáhla černými mraky, zvedl se vítr a kolem začaly létat větve. I ptáci dozpívali a s hrůzou hledali, kam se schovat. Vzápětí se přihnala bouřka, průtrž mračen a kroupy. Než jsem stačila zavřít pravé okénko (kdepak elektricky, pěkně manuálně), byly kroupy i na sedadle spolujezdce.

Říkala jsem si, že to mi ta první jízda do Prahy pěkně začíná, a uklidňovala sebe i kopající břicho. Měla jsem pocit, že v takovém počasí nemohu jet dál, že by to byla sebevražda (a vlastně i vražda). Nakonec jsem zjistila, že stejný pocit mají i ostatní, podstatně zkušenější řidiči. Úplně všechna auta stála u krajnice. Dvacet minut jsem si také postála a v duchu rozjímal, jestli to nemám otočit a vrátit se domů. Jestli to třeba není nějaké znamení. Ale nebojte, nebylo. Do Prahy jsem nakonec úspěšně dojela. Sice už od Dobříše se mi potily ruce, stoupal tlak a břicho se vlnilo, ale DALA JSEM TO!

I já se tedy postupně naučila mému autu a jeho projevům a zvukům rozumět. Klientkám říkám, že je to podobné jako s cizí řečí. Auto si nějakým způsobem brumlá a vrní a vy zpočátku jeho zvukům nerozumíte. Ale po čase už poznáte i bez pohledu na přístrojovou desku, jestli je to spokojené brumlání a vrnění, nebo jemné upozornění, že něco není úplně o. k. Anebo už jde o výstražné vrčení těsně před zhasnutím motoru. Velkou výhodou oproti porozumění cizí řeči je, že zvukům svého auta porozumíte mnohem rychleji.

Takže vidíte, že osobně jsem zářný příklad řidičky, která zpočátku působila jako ztracený případ. Jako žena, která za volant nepatří. Jako někdo, kdo se pořádně řídit nikdy nenaučí. A dnes je všechno jinak. Takže se nenechte odradit, pokud vás řízení auta láká. A nenechte se odradit ani tehdy, když už řídíte, ale máte pocit, že se vaše řidičské dovednosti moc nelepší nebo že se za volantem nikdy nebudete cítit klidně a bezpečně. A jako bonus přidávám QR odkaz na rozhovor, který se mnou vedla skvělá redaktorka Mirka Nezvalová v rámci pořadu DÁMSKÁ JÍZDA Českého rozhlasu a také příběh klientky Jany z Českých Budějovic.

Rozhovor
v Českém
rozhlasu

Kondiční jízdy s klientkou Janou

Na paní lektorku Slávku jsem získala kontakt od své kamarádky, také řidičky začátečnice. „Ústní propaganda“ od lidí stejně naladěných jako já je pro mě vždy zárukou kvality a spokojenosti – tímto heslem se většinou řídím. A tak jsem neváhala ani minutu a paní lektorku kontaktovala. I když nepocházím z Písku ani okolí a musím si vždy vyčlenit téměř celý den, můj zájem vyzkoušet i jiné autoškoly než doposud se vyplatil. Mám ráda muže, ale...

Kondiční jízdy si průběžně platím již 7 let. Jsem žena, která auto k životu nepotřebuje natolik, aby si jej byla nucena pořídít. Přece jen je to velká investice.

Nicméně si uvědomuji, že v dnešní době je potřeba být aktivním řidičem, většina zaměstnavatelů má tento požadavek uveden téměř v každé nabídce volného pracovního místa a nakonec, člověk nikdy neví, kdy se mu tato dovednost může hodit. A tak si občas zaplatím kondiční jízdy.

Protože mám z provozu na silnici respekt. Protože ovládání auta nemám zautomatizované. Protože zvládat více úkonů najednou (ač to prý ženy dokážou) je pro mě, začátečníci za volantem, velmi náročné – semaforey, dopravní značky, chodci, ostatní vozidla, značení na vozovce, děti na silnici. Protože si nejsem jistá, jak se v určité situaci zachovat. Protože auto občas škytne, poskočí, zařve. Protože se nepovažuji za mistryni světa, rovnou si nesednu za volant, ač bych s řidičským průkazem získaným před 17 lety mohla. Proto si platím kondiční jízdy v autoškole. Předpokládám, že budu dělat chyby, občas nezkušeně zareaguji. Právě proto vás lektory vyhledávám(e) – my začátečnice bez praxe.

Paní Slávka si toto všechno uvědomuje, na rozdíl od mnoha lektorů. Zažila jsem lecjaký přístup – od jednotlivých komentářů, že mě mé ego láká mít nohu stále na plynu, že se mám uklidnit, že nepřemýšlím, přes nejednotné pokyny ve stejných situacích až po 10minutové přednášky o mém nemožném řízení auta v provozu.

Sama jsem pedagožka a lektorka cizích jazyků, od dob studií se velmi zajímám o to, jak žákům zprostředkovat látku zajímavě a hlavně takovým způsobem, aby si obsah co nejrychleji a nejefektivněji zapamatovali. Jak jim podat pomocnou ruku na cestě zvaném UČENÍ. Učení je proces, kdy žák objevuje neznámé. Na základě příkladů utváří pravidlo, které se snaží aplikovat dále. Praktickým používáním od nejistých pokusů se žák postupně zdokonaluje natolik, až je opakující se správná zkušenost plně zautomatizována, což vede ke schopnosti okamžitého použití bez vynaložení velké námahy. Na této cestě se předpokládá výskyt chyb, vždyť chybami se učíme. A učitel je ten, který má procesem učení svého svěřence provést. Nicméně je třeba zmínit, že nejde jen o obsah. Co se máme v lecjakém oboru naučit, to je většinou známo. Často je ale, troufám si tvrdit na základě téměř 20leté učitelské praxe, mnohem důležitější osobnost učitele a jeho schopnost učit. Jakým způsobem zprostředkuji látku a jak přistupuji k žákovi, klientovi atd. Málokterý učitel je však pro své povolání náležitě vybaven.

Paní Slávka je v této muži okupované branži naprosto jedinečná a osvícená, uvědomuje si všechny strasti začínajících řidiček i řidičů a podle toho i její kondiční hodiny vypadají. Nejenže radí, co máte dělat, ale i vysvětluje proč. Vy tedy

máte šanci na těchto příkladech vyzorovat správné chování řidiče v různých situacích, které postupně přejímáte natolik, že jste schopny samy své jízdě velet. I Komenský by se radoval – názornost a praktičnost jsou dalšími atributy jejich kondičních jízd.

Na „výlety“ do Písku jsem se vždy velmi těšila, často jsme se společně nasmály a já získávala pocit, že to zvládnou. Paní Slávce jsem ze srdce vděčná za to, že se nebojím sednout za volant, i za rozhodnutí pořídit si svůj vlastní vůz. A ráda bych tímto příspěvkem vyzdvihla velmi přátelský, chápající a profesionální přístup paní lektorky.

Jana

Uznejte, milé ženy, že tento příspěvek od paní Jany jsem do průvodce prostě zařadit musela. A ano, v současné době učím řídit nejen ženy z Písku a okolí. Ženy z různých koutů republiky jezdí na vícedenní intenzivní kurzy JEDU SAMA čím dál častěji. Výhodou také je, že můžeme využívat místní autodrom, takže klientky si základní dovednosti opakují v klidu, mimo běžný provoz. A mě moc těší, když vidím, jak se počáteční nejistota klientek mění v údiv, radost a přesvědčení, že samostatné řízení opravdu zvládnou. Zkrátka když uvěří, že i ony budou nakonec řídit dobře a rády.